

- a) nakolik překáží pravdě a upřímnosti, které ze samého přirozeného zákona a z nařízení Božího k manželství patří;
- b) nakolik jednu ze stran zbavuje svobody správné volby, protože poskytováním falešného poznání dochází k nesprávně zformovanému úmyslu;
- c) a také nakolik ten, kdo klame podvodem, při vzájemné výměně osob, v čem právě manželský souhlas spočívá, sám dává falešný obraz sebe, neboli falešný osobní předmět úmyslu, co je dalece cizí tomu, aby to druhá strana mohla přijmout“.²⁰

II. Důkazní sylogismus ke kán. 1097, § 2 a 1098 CIC⁸³

1. OMYL CO DO VLASTNOSTI OSOBY (kán. 1097, § 2 CIC)

- a) Rekonstrukce deficitu vlastnosti, o kterou se jedná
(situace, která se zjistila během manželství)
- b) Přímý důkaz
 - na základě mylného úsudku mýlícího se (situace předmanželská je rozdílná)
 - na základě převažujícího uznání vlastnosti osoby
 - implicitní (jestliže je vlastnost objektivně důležitá)
 - explicitní (jestliže je vlastnost subjektivně relevantní)
- c) Nepřímý důkaz: odezva při odhalení omylu
 - bezprostřední reakce: příznivý předpoklad
 - pozdější reakce: potřebná k hodnověrnému odůvodnění
- d) Okolnosti manželství

2. PODVODNÝ OMYL (kán. 1098 CIC)

- a) Rekonstrukce deficitu vlastnosti, o kterou se jedná
- b) Přímý důkaz
 - na základě mylného úsudku, způsobeného oklamáním
 - na základě objektivní způsobilosti vlastnosti ohrozit manželský svazek (nebo alespoň „potest“)
 - implicitní (pokud je vlastnost objektivně závažná)
 - explicitní (pokud je vlastnost relevantní pouze subjektivně)
- c) Nepřímý důkaz: reakce
- d) Okolnosti

Podle jurisprudence Římské roty zpracoval Mons. Karel Orlita

²⁰ Faltin, D., *Nedostatok manželského souhlasu z důvodu podvodu*, In: *Ius et iustitia, Acta IV Symposii Iuris Canonici anni 1994*, Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka, Spišské Podhradie 1995, s. 216 - 217.